

Notat

14. oktober 2021

Samrådstale

Besvarelse af Indenrigs- og Boligudvalgets spørgsmål A og B (alm. del) af 9. september stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Samrådsspørgsmål A

Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren som følge af Digitaliseringsstyrelsens redegørelser om håndtering af henvendelser om sikkerheden i NemID og NemKonto ad flere omgange har kunnet vildlede og/eller fejlinformere Folketinget vedrørende omfanget af svindel med NemID og NemKonto – og vil ministeren herudover redegøre for følgende:

- *Hvad ministeren har gjort for at få rettet op på fejlen fra Digitaliseringsstyrelsen?*
- *Hvorfor har ministeren og Digitaliseringsstyrelsen ikke af egen drift rettet op på fejlen og efterfølgende informeret Folketinget om de fejlagtige oplysninger?*
- *Hvilke konsekvenser får sagen for medarbejdere i Digitaliseringsstyrelsen og Finansministeriets departement?*
- *Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at sikre, at lignende fejl ikke gentager sig?*

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Tak for ordet og samrådsspørgsmålet stillet af Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti.

- Jeg vil først svare for så vidt angår samrådsspørgsmål Q og dernæst kort indlede for så vidt angår samrådsspørgsmål R, hvorefter jeg vil give ordet til Justitsministeren for den fulde besvarelse.
- Lad mig indledningsvist helt kort opridse sagen.
- Det jeg bad Digitaliseringsstyrelsen om var at redegøre for deres håndtering af konkrete *henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen* om svindel med NemKonto.
- Digitaliseringsstyrelsen udarbejdede på den baggrund en redegørelse om de henvendelser, de har modtaget om emnet og deres håndtering heraf, fra midten af 2015 til februar 2021.
- Der var beklageligvis enkelte mangler i den første version af redegørelsen, og derfor bad jeg Digitaliseringsstyrelsen lave en opdateret version af redegørelsen. Det skal jeg vende tilbage til.
- Den opdaterede redegørelse har samme omdrejningspunkt, nemlig *henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen* om svindel med NemKonto afledt af digital identitetstyveri af NemID og styrelsens håndtering heraf. Og dækker den samme periode som den første redegørelse.
- Efterfølgende har Folketinget – med god ret - vist interesse for omfanget af svindel med NemKonto. Og dermed oplysninger fra andre myndigheder og organisationer end blot Digitaliseringsstyrelsen.

- Jeg er helt enig i, at det er vigtigt at få overblik over omfanget af svindel.
- Digitaliseringsstyrelsen har derfor også taget initiativ til et arbejde videre med dette. Det hilser jeg velkomment.
- Desuden er det vigtigt for mig at sige, at regeringen naturligvis tager sikkerheden i vores offentlige digitale løsninger meget alvorligt.
- De offentlige digitale løsninger spiller en stor og vigtig rolle i Danmark, og det er afgørende, at danske borgere trygt kan bruge dem.
- Digital svindel stiller ofrene i en ulykkelig situation. Sikkerheden i de offentlige digitale løsninger, som for eksempel NemKonto, og indsatsen mod it-kriminalitet er derfor et vigtigt fokus for regeringen.
- Som jeg også har nævnt på tidligere samråd, så er både NemID og NemKonto helt generelt præget af en høj sikkerhed.
- Og Digitaliseringsstyrelsen arbejder løbende med forskellige aktiviteter, som er med til at sikre en fortsat høj sikkerhed.
- For eksempel har regeringen i forhold til NemKonto indført, at borgere nu skal godkende og aktivere ændringer af deres NemKonto via en kode i det aktiveringsbrev, som borgeren får tilsendt.

- Et andet eksempel på et sikkerhedsinitiativ er, at man ikke længere kan se, hvor mange nøgler, der er tilbage på sit NemID nøglekort, når man logger ind med NemID. Det gør det er sværere for kriminelle at regne ud, hvornår et nyt nøglekort vil blive sendt til borgeren.
- Der er etableret en hotline til hjælp ved identitetstyveri, som kan vejlede og rådgive borgeren ved mistanke om identitetstyveri, og hjælpe dem med at håndtere problemer. Hotlinen har åbent døgnet rundt 365 dage om året, så borgeren kan ringe og få hjælp når som helst, der er brug for det.
- Et sidste ting jeg vil fremhæve er, at Digitaliseringsstyrelsen sammen med Erhvervsministeriet og Justitsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, som gennemgår de nuværende regler for hæftelse ved svindel med NemID.
- Arbejdet viser indtil videre, at der er en problemstilling ved betalinger via NemKonto, hvor en borger risikerer selv at hænge på regningen for svindel, også selvom borgeren ikke har handlet uagtsomt.
- Regeringen vil derfor foreslå en lovændring, så man som borger, der ikke har handlet uagtsomt, vil kunne få genudbetalt den svindede NemKonto-udbetaling.

- Og så vil jeg gerne slå fast, at Folketinget naturligvis skal have korrekte oplysninger.

- Derfor var det også vigtigt, at Digitaliseringsstyrelsen – på baggrund af DR's oplysninger i den opdaterede udgave af redegørelsen rettede op på de fundne mangler, der var i den første. I den første udgave af redegørelse manglede tre specifikke henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel med NemKonto, og de blev tilføjet i den opdaterede redegørelse.
- Og så vil jeg også helt principielt slå fast, at jeg ikke - hverken i denne eller andre sager - kommer til at drøfte eventuelle personaleanliggender i Finansministeriets koncern med Folketinget.
- Men jeg vil også sige, at jeg mener ikke, at der på nuværende tidspunkt er belæg for, at der skal være nogle personalemæssige konsekvenser af det forløb der har været.
- For at sikre klarhed blandt os alle om forløbet, vil jeg nu sætte lidt flere ord på, end jeg gjorde i min indledning.

[Beskrivelse af sagen – redegørelsens forløb]

- I februar 2021 var jeg i samråd om sikkerheden i NemID, hvor der også blev refereret til Danmarks Radios aktindsigt og nyhedsindslag om svindel med NemKonto.
- For at skabe klarhed over situationen, bad jeg Digitaliseringsstyrelsen om at lave en redegørelse for de

henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel med NemKonto, som indgik i DR's dækning.

- Som nævnt er det væsentligt for samrådet i dag, at det var *henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel med NemKonto*, som var temaet i DR's dækning og i mit opdrag til styrelsen. Og ikke som samrådspørgsmålet vi behandler i dag, ”*omfanget af svindel med NemID og NemKonto*”.
- Styrelsen skulle redegøre for deres håndtering af konkrete henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel med NemKonto.
- Redegørelsen er afgrænset til en periode fra midten af 2015 til februar 2021.
- I redegørelsen beskriver Digitaliseringsstyrelsen, hvordan de har taget stilling til og svaret på indkomne henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel, og at der også er sat flere tiltag i værk for at sikre et fortsat højt sikkerhedsniveau i løsningerne.
- Det skal også bemærkes, at henvendelser om svindel er ét blandt flere elementer i arbejdet med sikkerheden i de digitale løsninger. Generelt arbejdes der løbende med styrkelse af sikkerheden i løsningerne i samarbejde med leverandørerne.
- Efter den første udgave af redegørelsen, blev der af DR påpeget enkelte mangler i redegørelsen. Det er naturligvis beklageligt. Og det har jeg også klart understreget over for Digitaliseringsstyrelsen.

- Derfor bad jeg også Digitaliseringsstyrelsen lave en opdateret version af redegørelsen.
- Der blev i august oversendt en opdateret udgave af redegørelsen til Folketinget.
- Ændringerne i den opdaterede udgave af redegørelsen falder primært i tre dele:
- For det første præciserede Digitaliseringsstyrelsen, at når der henvises til keyloggerforløb i 2017 og 2020, beskriver det, hvornår og hvordan Digitaliseringsstyrelsen blev bekendt med to forskellige keylogger-metoder og styrelsens efterfølgende håndtering af indsatser imod svindelmetoderne. Og altså ikke, som nogle måske læste formuleringen, at der kun skulle være tale om sager om keyloggersvindler i de pågældende år.
- For det andet præciserede styrelsen afgrænsningen i forhold til, hvilke henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen redegørelsen forholder sig til, så det mere tydeligt fremgår, hvad redegørelsen dækker over, og hvad den ikke dækker over. Altså, at redegørelsen dækker over en række konkrete henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen om svindel med NemKonto afledt af digital identitetstyveri af NemID, men ikke det generelle omfang af svindel.
- For det tredje blev redegørelsen på baggrund af endnu en gennemgang af mails i styrelsen opdateret med tre konkrete mails, som beklageligvis ikke var

journaliseret korrekt. Derfor indgik de ikke i den oprindelige redegørelse.

- Det har Digitaliseringsstyrelsen beklaget over for mig, og den beklagelse vil jeg gerne viderebringe til udvalget.
- Efter oversendelsen af den opdaterede redegørelse, har DR stillet sig kritiske over for, om redegørelsen er retvisende i forhold til billedet af omfanget af svindel med NemKonto og NemID.
- Som en del af at redegøre for de henvendelser Digitaliseringsstyrelsen har modtaget i perioden midt 2015 til februar 2021, har styrelsen i begge udgaver af redegørelsen refereret indikationer på omfang af svindel med NemKonto, som har været nævnt af interessenter i nogle af de henvendelser, redegørelsen omhandler.
- Styrelsen har også redegjort for, at det er svært at fastlægge omfanget af svindel med NemKonto, og at der kan være et mørketal.
- Styrelsen har i redegørelsen beskrevet, hvordan de i forhold til nogle konkrete henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen, har ageret. Derfor har det også været naturligt i den sammenhæng at nævne, hvad drøftelserne med hovedinteressenterne på området har omhandlet, herunder hvad der blev sagt omkring omfanget af svindel i nogle af de omfattede henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen.

- Usikkerheden om tallene er understreget i redegørelsen. Og så vil jeg igen minde om, at formålet med redegørelsen var at se på henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen og håndteringen heraf.

Det fremgår fx i indledningen til redegørelsen, at der er tale om en redegørelse for håndteringen af *henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen* om svindel med *NemKonto* i en specifik periode, og af styrelsens generelle arbejde med sikkerheden i *NemKonto* og *NemID*.

- Der er i dag ikke krav om, at svindel med *NemKonto* og *NemID* skal indberettes til Digitaliseringsstyrelsen, hvorfor styrelsen generelt i vurderinger af omfang af svindelsager henviser til eller indhenter bidrag fra Rigspolitiet.
- Da jeg modtog spørgsmålet til Retsudvalget om hvor mange gange om året det sker, at overførselsindkomster omdirigeres af svindlere, og hvor mange pensionister der har fået videredirigeret deres pension ulovligt, blev der derfor også indhentet bidrag fra Rigspolitiet, som til svaret oplyste, at de skønner, at de modtager ca. 200 anmeldelser årligt, hvor modtagere af overførselsindkomster har fået disse omdirigeret af en gerningsmand, som har ændret en *NemKonto*.
- Når disse ikke indgår i redegørelsen skyldes det, at formålet med redegørelsen var at redegøre for håndteringen af en række konkrete *henvendelser til Digitaliseringsstyrelsen* om svindel med *NemKonto* modtaget i perioden fra midten af 2015 til februar 2021.

- Dette er fortsat gældende i den opdaterede redegørelse.
- Når det er sagt vil jeg gerne medgive, at det kunne have været hensigtsmæssigt – om end det formelt ikke var en del af opdraget til digitaliseringsstyrelsen – at inddrage de ca. 200 anmeldelser i den perspektiverende del af redegørelsen. Også henset til, at man her nævner de 30-50 sager.

[Afrunding]

- Og den diskussion, som er rejst i den henseende viser også tydeligt, at det er væsentligt, at vi får et bedre overblik over omfang for svindel med NemID og NemKonto.
- Det er et svært område, hvor vi ikke har dækkende data og der er en del forskellige måder at opgøre svindel på.
- Svindelsager er generelt set et politi-anliggende, og da svindel med NemKonto og NemID ikke i udgangspunktet indberettes til Digitaliseringsstyrelsen, er jeg nødsaget til at henvise til Rigspolitiet for en konkret vurderinger af omfang af svindelsager.
- For at forsøge at tilvejebringe et mere præcist billede af omfanget, har Digitaliseringsstyrelsen taget initiativ til at udarbejde en rapport om omfanget af svindel med NemKonto som følge af digital identitetstyveri med NemID. Det noterer jeg mig med tilfredshed.

- Da anmeldelser om svindel ikke går til Digitaliseringsstyrelsen, men til politiet, vil styrelsen invitere relevante parter, herunder Rigspolitiet, Finans Danmark og Finans og Leasing til at deltage i arbejdet. Det skal gerne give os et bedre overblik over omfanget af digitalt identitetstyveri af NemID og svindel med NemKonto.
- Det vil give os et stærkere afsæt for at arbejde proaktivt med den viden vi får. Og det vil bidrage til, at vi også fremadrettet kan udvikle sikre it-løsninger som vores borgere er trykke i at bruge.
- Lad mig gå videre til samrådsspørgsmål R.

Samrådsspørgsmål B

Hvad vil ministeren gøre ved den stigende digitale kriminalitet?

Det talte ord gælder

[Kort indledning fra finansministeren]

- Jeg vil indlede kort, da håndtering og bekæmpelse af kriminalitet – også digital kriminalitet – er forankret hos justitsministeren.
- Men det er klart, at digital kriminalitet, især i form af tyveri og misbrug af NemID og NemKonto, optager regeringen. Det er helt afgørende, at borgere kan føle sig trygge ved at bruge de offentlige digitale løsninger.
- Der er ingen tvivl om, at der i takt med samfundets digitalisering også opstår nye typer og muligheder for kriminalitet. Ofre for digital svindel står i en meget ulykkelig situation; dét tager vi i regeringen meget alvorligt.
- Derfor finder jeg og regeringen også, at det er af afgørende betydning, at vi konstant arbejder på at holde trit med de it-kriminelle og deres metoder, så vi reducerer de it-kriminelles mulighed for at udnytte offentlige digitale løsninger til svindel.
- Som jeg netop har redegjort for, har Digitaliseringsstyrelsen løbende iværksat og gennemført forskellige aktiviteter og tiltag, som er med til at forebygge og modvirke svindel på såvel NemKonto som NemID og dermed sikre en fortsat høj sikkerhed.

- Samtidig gennemfører Digitaliseringsstyrelsen, sammen med blandt andet politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet, Forbrugerrådet Tænk og kommunerne, løbende en række målrettede kampagne- og oplysningsaktiviteter, som skal hjælpe borgerne med at beskytte deres koder og personlige oplysninger fra kriminelle.
- Desværre er det ikke muligt at sikre sig 100 procent mod svindel – hverken i den fysiske eller digitale verden. Vi skal gøre alt, hvad vi kan for at ruste borgerne og sikre vores systemer, og som jeg har redegjort for i dag, er det et arbejde, der tages meget alvorligt, og som løbende pågår.
- I sidste ende er bekæmpelse af kriminalitet – hvad enten den er digital eller ej – et anliggende for politiet.
- For besvarelse af spørgsmålet herudover vil jeg derfor give ordet videre til justitsminister Nick Hækkerup.